

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban évről-évre:
 Egész évre — 10 kor.
 Negyedévre — 4 c.
 Kétfelét kétszer havi:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 c.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 c.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
Egyes utáni napok kivételévelSzerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 8.A szerkesztőség kizárólag visszajáró
vagy megfizetésre nem vállalkozik.Hirdetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, április 6

A kiegyezés.

(K. Ö.) A kiegyezést Ausztriával megkötnünk azért nehéz, mert ugy a politikai és gazdasági szempontok is a mellett látszanak bizonyítani, hogy érdekeink jogos kielégítést nem fognak nyerni. Nem szabad azonban mezeledkezni arról, hogy kiegyezésről, tehát az érdekek kiegyenlítéséről van szó, a mit csakis kölcsönös engedmények árán lehet elérni. De azután az engedmények csakugyan kölcsönösök legyenek ám.

Van azonban még egy szempont, melyet figyelmen kívül nem hagyhatunk, hacsak egyoldalulag nem akarjuk elintézni a kiegyezés kérdését. És ez a szoros kapcsolat, mely a kiegyezés és a megújítandó kereskedelmi szerződések között van.

Mert ha a kereskedelmi szerződések megújítása nehézséggel nem jár, akkor azt lehetne mondani, hogy a kiegyezés megkötése nem képezi létérdekét Ausztriának, avagy Magyarországnak. Mentől nehezebb azonban a kereskedelmi szerződések megújítása ugy Ausztriának, mint Magyarországnak együttesen, akár külön-külön, annál sürgősebb a vám- és kereskedelmi szövetség megkötése.

Az indok kézzel fogható. Mert ha elveszítjük egyéb fogyasztó piacainkat, akkor dőreség lenne az osztrák fogyasztást is kockáztató tennünk, mely össztermel-

sünk legnagyobb kontingensét fogyasztja. Ebből mindössze azonban csak az következik, a mit folyton hangoztatunk, hogy nem bármilyen, hanem csak igazságos kiegyezés megkötésére vagyunk kaphatók.

Pedig napról-napra látjuk szaporodni azokat a nehézségeket, melyek a kereskedelmi szerződéseknek útjában állanak.

Tíz év leforgása alatt lényegesen megváltoztak a viszonyok. A szabad forgalomnak elméletben és gyakorlatban való megvalósítása helyett a nemzeti termelés védelme lett az újabb közgazdasági törekvések ideálja. A nemzeti termelés védelme a vámpolitikailag zárt területek biztosítására irányuló törekvésekre vezetett. Az erős nemzetek gyarmatosítanak. A gyarmatokkal bíró nemzetek a gyarmatokat az anyaországgal szorosabb összeköttetésbe hozzák. Az előbbiekké közé tartozik Németország, az utóbbiak közé Angolország. Az Egyesült-Államok a Monroelvet (Amerika az amerikaiaké) gyakorlatilag a Dingley-billben valósítják meg, mely a védővamos rendszert fektette biztos alapokra. Semmiféle nemzetközi jog sem indokolta az Egyesült-Államok szereplését a venezuelai konfliktusban, de a Monroe-féle elvnek minden áron érvényt kellett szerezni.

Tehát vámpolitikailag teljesen új helyzet előtt állunk. Mindenfelé azt a törekvést látjuk, hogy a nemzetek nagyobb fogyasztási területek biztosítása mellett más nemzetek termelése elől elzárkózzanak.

Franciaország a kettős vámtarifa

segítségével máris erre az alapra helyezkedett. Az *Egyesült-Államok* védővamosak. Angolország a szabad kereskedelem hazája, letért erről az utról. Gyarmataival gazdasági szövetséget kötött és a cukorfogyasztási és szénkiviteli vám és a liszt lajstromozási illeték alkalmazásával a vámvédelem talajára lépett.

Mit szólunk *Németországról*? Agrár-vámjai, vámkezelési intézkedései és a husszemle-törvény teljesen távol tartja idegen nemzetek nyerstermeléseit. Azért gyarmatosít tüzzel-vassal Afrikában, Kínában, Kisázsiaiban. *Olaszország* csak addig áll szóba velünk, míg a borvám-klauszult fenntartjuk. *Oroszország* ugy a közös, mint a külön vámterületre elveszett. Németország teljesen lefoglalta a maga számára. A *keleti államokra* kár egy szót is vesztegetni. Eddig is rajtuk élőködtek, anélkül, hogy bármi néven nevezendő rekompenzációt adtak volna.

Mi következik mindebből? Az következik, hogy számolva a megváltozott viszonyokkal, nekünk is a nemzeti termelés biztosítását kell vámpolitikai szükségletnek proklamálnunk. Ez kettőt tételez fel. Az elzárkózást, tehát a védővamos rendszert. Másodsor bizonyos fogyasztó piac biztosítását, mely a termelés feleslegét elfogyasztja. A védővamos rendszert az új vámtarifa biztosítja. A fogyasztó piacot pedig a kiegyezés. Ezért kell igazságos, méltányos kiegyezést kötnünk.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Falusi világ.

Írta: Pakots József.

Hogy lent jártam odahaza az én erdősvölgyes hazámban, hát először is komoly szóra fogtam az asszonytestvéremet.

— No mi újság? — kérdeztem erős titkolódással és már is részvétellel szorongattam a derék jó falusi asszony kezét. — Tán valami baj van az uraddal? Rosszul élték?

A szegény asszony megrémlett már a poszta gondolatától is. Szemrehányóan nézett rám. Fájt neki még a föltevése is az ilyen dolgoknak és komoran mondta:

— Szó sincs róla. De miért kérdezel?

Zavarba jöttem.

— No, mert nagyon pópista a színed. Aztán az utóbbi leveleid is nagyon keservesek voltak.

Elbámult. Hihetetlen mosolylyal hallgatta a szavaimat. Aztán jókedvűen felelt:

— Valami tévedés lehet a dologban. Nekem nincs semmi okom keseregni. Nagyon boldon vagyok.

Most rajtam az volt az elbámulás sora.

— De hiszen — jegyeztem meg bizonytalanul — minden leveledben volt valami panasz. Hogy így meg úgy... Sok a gyerek, sok a gond...

A nővérem felkaczag. Szélesen, hangosan esengett a kaczagása, a csipője is rengett belé. Látszott, hogy szörnyen nevetséges fiúrának látja most az előtte ülő, előtte öltözködött naiv pesti embert, a ki a testvérőc-cse. Most meggyőződtem arról, hogy igazán létekből csak a falun élő emberek tudnak kaczagni.

— Ej, te bolond — mondotta a nővérem azután folytonos kaczagás közt — nem kell azokat a panaszokat annyira komolyan venni.

— De hát hogy vegyem? — pattantam fel sértődötten.

— A panasz: — panasz. Nevetséges voltam a felfortyanással, de nagyon bosszantott az a körülmény, hogy kikaczagtak.

A nővérem békiteni próbált.

— Ne haragudj, hát mindjárt, te ideges ember, — mondotta szelíden — kimagyarázom én ezt a dolgot rögtön. Nekünk falusi asszonyoknak más a stílusunk, mint odafent a ti pesti a szonyaitoké. Mi például el tudunk keseregni már azon is, ha tesszem, elhull valamelyik kedves csirkénk. Még ha csak olyan parányi jószág is, mint a kis ujjam. Elsoroljuk, hogy milyen drága állat is volt az. A fején kis pihés bóbirta ékekedett, a nyaka egy kicsit csupasz volt, amiért néha fázott is és csak a napfényben vagy a konyhában a kályha mellett érezte jól magát. Hanem aztán ugy szaladt, mikor hittuk...

— Pi, pi, pi!

Egyedül Józsinak, a hunczut Józsinak volt sok baja vele. A kis haszontalan, már mint a néhai csibe, minduntalan belcsipett csőrével a Józsika csupasz lábába. Józsi persze visított és — fizetett. — Doronggal hajszolta az ellenfélét és hősiessé le is üti, ha mi aztán partfogásunkba nem vesszük az üldözöttet. Ugye milyen érdekes dolgok ezek? Hátha még lát-

Özv. Fuszek Ágostonné

és Fiai

sütődéje. — Teleky-u. 20.

A közeledő húsvéti ünnepek alkalmából ajánljuk a n. é közönség b. figyelmébe az 1806. óta fennálló s elismert jónévű *SÜTÖDÉNKET*. Kitűnően készített diós és mákos kiflik (patkó) darabja 1 kor.-tól 1 kor. 20 fillérig; ünnepi fonatos és kerek vajjas kalácsok 60 fillértől 1 koronáig darabonként. Ezenkívül bármily sütemények rendelésre kiváló finoman és izletesen elkészítetnek.

Tiltakozás a katonai javaslatok ellen.

Gyergyó-Szent-Miklóson tegnap *Ferenczy* főesperes előktele alatt népgyűlés volt a katonai javaslatok ellen. A gyűlés Török plébános előadása alapján elfogadott egy határozati javaslatot, a melyben a két évi katonai szolgálat, a katonai büntetőörvény megalkotása, a magyar tiszteknek és ezredeknél Magyarországon való elhelyezése, a magyarországi intézetekben és a katonaságnál a magyar nyelv használata, az önálló magyar nemzeti hadsereg, a külön nemzeti czimer és jelvények alkalmazása mellett foglal állást. A határozatot *László* Menyhért képviselőnek adják át a Házban való benyújtás végett.

Szell Kálmán bécsi utja.

A válságba jutott politikai helyzetnek a mostani husvétii vakáció megadta a halasztást. A tíz napos parlamenti szünet alatt kell eldőlnie mindennek. Persze régi szokás szerint Bécs lesz ezúttal is a magyar politikai helyzet eldőlőhelye. Mint értesülünk, *Szell* Kálmán miniszterelnök legkésőbb e hét szerdáján utazik Bécsbe, hogy a királynak referáljon az állapotokról és a megoldást nyelje üsse.

A balkáni események.

Konstantinápolyból táviratozzák Ibrahim albán gyalogos katonát, aki Guilandból való és aki Scserbina orosz konzul ellen a merényletet elkövette, a mitroviczai haditörvényszék 15 évi kényszermunkára ítélte. Az orosz császár Scserbina konzulnak elismerését és köszönetét fejezte ki a tett szolgálatokért és táviratilag kifejezte azon óhaját is, hogy a konzul egészsége minél előbb helyreálljon.

Az »Agence de Constantinople« fel van hatalmazva gyűlöletes koholmányok jelenteni ki azt az állítólag Salonikiból eredő jelentést, hogy a török hatóságok a megölt felkelők holttestét bolgár egyenruhákba öltöztették és a

maczedon-bizottságok tizenegy tagját kivégeztették volna.

Diplomáciai körökben attól tartanak, hogy a dinamitmerényletek, valamint a maczedon bizottságok mind gyakoribbá váló gyilkosságai a mohamedánok visszatérését és a török csapatok kihágásait idézhetik elő, amit ezek a bizottságok kétségkívül provokálni akarnak.

Az albánok által a Mitrovicza elleni támadás alkalmából szenvedett veszteségeket nem lehet pontosan megállapítani, mert a legtöbb halottat és néhány sebesültet magukkal vitték. Csak 63 holttest maradt a helyszínen, ezeket eltemették.

Hir szerint a porta körjegyzéket készít elő a legutóbbi mitroviczai események, a dinamitmerényletek és a maczedon bizottságok folytonos tevékenysége tárgyában. Calice és Szinovjev nagykövetek tegnapi kihallgatása alkalmával megbeszélték a reformok végrehajtását is, amit a szultán újból megígért.

Konstantinápoly, április 6.

A porta azt az értesítést kapta, hogy Oroszországgal egyidejűleg Ausztria-Magyarország is tett Szófiában komoly lépéseket a maczedon bizottságok dolgában.

Mozgósítás előtt.

A fővárosból arról értesülünk, hogy a Balkán zavarokra való tekintettel a *zágrábi XIII-ik hadtestet a legközelebbi napok egyikén mozgósítani fogják.* A mozgósítást rendszerint a tartalékos tisztekhez intézett rendelet szokta megelőzni. Ezt a rendeletet a XIII. hadtest tisztjei, elsősorban a honvédség kötelékébe tartozók már megkapták. A rendeletet Fejérváry báró honvédelmi miniszter írta alá, s felhívja az említett hadtest tartalékos honvédtisztjeit, hogy lakásukat 8 napon belül ne változtassák, s ha ez idő alatt a mozgósítási behívót megkapnák, 24 óra alatt állomáshelyeiken jelentkezzenek.

Török mozgósítás.

Konstantinápoly, április 6.

A 16 kis-ázsiai redif-zászlóalj kivül még a harmadik hadtestnek 16 európai ilave-zászló-

alját mozgósítják az úszkúbi albánok ellen való akciókra. Hivatalos jelentések szerint a Mitrovicza ellen támadó albánokra 270 ágyú- lövést tettek. A Szloga című szerb lapnak az a jelentése, hogy a Mitrovicza ellen való támadásban túlnyomóan katolikus albánok vettek részt, helytelen. Az albán mozgalom vezetői és főelemei az úszkúbi vilajetben mohamedánok.

Szerb mozgósítás.

Belgrád, április 6.

Miután a kormány meggyőződött róla, hogy egy a török területen élő szerbek biztonsága, mint a határvidék békéje nagy veszedelemben forog, *elrendelte a szerb hadsereg mozgósítását.* Az állandó haderő már napok óta készenlétben van, hogy induljon a török határ felé. Ezenfelül behívták a tartalékosokat az első korosztályból.

A román parlament berekesztése.

Bukarest, április 5.

A parlament ülészakát tegnap a következő királyi üzenettel rekesztették be:

A törvényhozó testületeknek ma végződő ülészakája az országra nézve egyike volt a legtermékenyebbeknek és leghasznosabbaknak. Az állami pénzügyek orvoslása, amelyen önök kormányommal egyetértően a törvényhozási időszak első ülése óta fáradságtalan buzgalommal dolgoztak, a legkielégítőbb eredményeket hozta létre.

Az állami kiadások helyes határok között mozgó csökkenése által kiküszöbölték a költségvetésből a hiányt, az állami költségvetést a fölöslegek alapjára állították, az ország hitelét szilárd alapokra fektették és a 175 milliós ideiglenes kölcsönt állandósították.

A jövő biztosításáról való gondoskodásuk azonban még tovább ment. Az ülészak kezdeté óta megszavazták a harmadik redukált költségvetést, hogy az állami háztartásban fenntartsák a rendíthetetlen egyensúlyt. Az általános számadásról szóló törvényt alaposan revideálták, hogy alkotmányos kormányzást biztosítsanak és tanácskoztak az állam pénzeinek felhasználásáról.

Megszavazták az ország megerősödésére

haddad volna, milyen falánk volt az a néhai kis jószág. Hupsz! Hupsz! — és már nem volt egy csipetnyi sem a sok piperehushból, amit elébe szórtunk. Szegényke! A meszes gödörbe lelte gyászos halálát!

Az utóbbi szavakat már meghatottan mondotta nővérem. Csak elbeszélte egy dolgot most és mintha öntudatlanul is újra elérzékenyült volna az elbeszélés hatása alatt. En azonban azt hittem, hogy az egész semmi más, mint kigunyolása a saját kishitűségemnek és türelmetlenül álltam fel.

— Ne tréfálkozz velem ilyen módon — szóltam ridegen — tulságosan ostobának hiszel.

— Csacsi vagy! mondotta ki a nővérem a szentenciát — En komolyan beszélek. Mi falusiak más népség vagyunk, mint ti odafent a kőházak renetegében.

— Eszerint te nem irtál nekem igazat! — jegyeztem meg gunyosan.

— De igen.

— Hiszen most mondod, hogy semmi okod sincs a panaszra! Bolond vagy!

— No persze, ha annyira vaskalaposkods, sohasem értjük meg egymást. Már hogyne volna okunk nekünk is a panaszra. Sőt minden áldott nap több és több az ok.

— Nem értelek!

A nővérem mosolygott.

— Nehéz is azt megérteni! — mondta titokzatos arccal. — Nekem példánál anyi a bajom, hogy bátran kölcsönözhetnék belőle a szomszédnak is. Mit gondolsz, a sok gyerek!

Tercsi már kész nagy leány, most végezte a második osztályt, s ides-tova arról kell gondolkoznom, hogy kihez adom majd férjhez. Már nyolcz éves. Gondold meg, nyolcz éves. Sári most kerül az iskolába. Istenem mennyi új könyv, mennyi új kiadás! Józsi nagyon hunczut. Minden héten új nadrág kell neki, szétszakítaná az még a vasat is. Mindig a fákrol szedik le. Aztán örökösen negyvennyolczasdit játszik az oláh gyerekekkel. Hol az ő orrát török be, hol meg ő nyomorit meg egy pár ellenségét. Őt éves, de már könyveket lehetne írni az élet-történetéről. Mariska, a kis bogárszemű Mariska még ártatlan jószág. De uram Isten, mennyi baj van vele. Az »r« betűt sehogysen tudja még kimondani. Nagy tudomány ez, hidd el. No aztán a kis Ilonka, alig pár hónapos. Olyan mint a pehely, óvni, féltetni kell mindentől. Sokat sir. Azt hiszem a gyomrát fájlalja szegényke. Oh, hogy az ember olyan tehetetlen egy ilyen kis jószág bajával szemben! Ha legalább meg tudná mondani, mije fáj! Hanem aztán micsoda gyermekek ezek. Az egész országban nem találsz ilyen gyermek hadat. — Tercsi milyen okos már! Sárinak olyan életrevaló esze van, hogy még egy nagy is megirigyelhetné tőle. Jó gazdasszony lesz belőle, arra a fejemet teszem. Józsi, a betyár, a földkerekség leggavallérabb kis legénye. Gyönyörűség nézni azt a gyermeket. Es furfangos a csodálatig. Lóvá tesz az mindnyájunkat. Mariska maga az illedelmesség. Aztán látnád milyen szépen veti a keresztet! Csókolni való Ilonkáról nem is beszélek. Már mikor megszületett olyan tiszta volt az arca, mint a leesett hó.

No mit mondasz mindehhez, te finnyás pesti ember! Ugy-e mennyi baj és mennyi boldogság.

Elhallgatott, boldogságtól sugárzó arccal és kérdő tekintettel rám.

Megszégyenültem, egy kis meghatottság féltés is éreztem és megadással feleltem:

— Igazad van, hiszen a ti panaszok csupa boldog dicsekvés.

Egy kis oláh cseléd futott be ebben a perczben forgó-szél módjára a szobába.

— Tekintetes asszony! Tekintetes asszony! — kiáltotta rémülten, — a Józsika leesett az eperfáról.

— Jézusom! — sikoltott fel a nővérem, gyertünk gyorsan hozzá.

Kiszaladtunk. Józsi ott feküdt az eperfa alatt a veteményes ágyak között és a lábát dörzsölte. Véres volt az, az eperfa ágai megkarcolták.

— Mi történt édes drága fiam? — kérdezte halálos ijedtséggel a nővérem és reszkető ajakkal csókolta a kis haszontalan ficzkó lábát.

— Semmi, semmi! — mondotta szepesve a fáról leesett legény, míg a könnyei bőven omlottak: csak elszakítottam a nadrágomat.

A nővérem a kijelentésre sirva-kaczagva kapta ölebe Józsit s míg a karczólástól kiserkedt vért törölte le, mosolyogva mondta nekem.

— Látod, most meg van a boldogság is, hogy nem történt semmi baja és meg van a baj is, mert elszakította a nadrágját.

Es forron csókolta meg Józsi könnyes szemét.

és fejlődésére szükséges kiadásokat, nem járadék kibocsátásával, hanem az 1901—2. költségvetési év fölöslegeinek okos felhasználásával és a fölösleg első összegét függetlenségi emlék létesítésére szánták, hogy bemutassák hódolatukat a negyedszázaddal ezelőtt véghezvitt hazafias, nagy tettek iránt. Az a nagy nyugtalanság, amely mindnyájunkat méltán elnyugtalanított, megszűnt. Nem kisebb buzgalommal foglalkoztak a közigazgatásban teendő javaslatokkal, a leg sürgetőbb közszükségletek kielégítésére szolgáló rendszabályokkal.

Jelentős reformot hajtottak végre, a községi adókat eltörölték és községi alapot teremtetek, elhárítva az utóból azokat az akadályokat, amelyek az ország gazdasági érdekeinek szabad fejlődése elé gördültek. A földhitelezetek szabadalmának megújítása még nagy nemzeti intézményeket fog megerősíteni, amelyek jövőre is jótékony hatást fognak gyakorolni a telektulajdonra a népbankokról és azok központi pénztáráról szóló törvény által.

Hatalmas eszközt teremtettek a parasztlakosságnak helyreállítására és pénzügyi megerősítésére, amennyiben megszabadították az uszorától az által, hogy megkönnyítették neki az olcsó hitelszerzést és lehetővé tették neki megtakarított pénzének elhelyezését és összegyűjtését.

Az állatjárvány-alap felhasználására való felhatalmazásról szóló törvény nemcsak a járványok kiirtására, hanem járványos betegségek megakadályozása céljából való óvintézkedések megtételére fog módot adni s ez által kétségtelenül hasznára fog válni a mezőgazdaságnak és jövőre meg fog óvni bennünket a veszteségektől, amelyeknek eddig ki voltunk téve.

Az általános államrendőrségről és a csendőrség szaporításáról szóló törvényben egyszékes rendszabályok vannak, amelyek újat fogják egyengetni a közigazgatásunk szervezetében szükséges javításoknak. A választási eljárás reformja, amelyeknek célja az alkotmányban előírt választási titok megóvása, szelidíteni fogja közéletünket, amennyiben a választásokból kiküszöböli a törvénytelen és erőszakos praktikákat, amelyek államunk békés fejlődésével össze nem egyeztethetők s egyidejűleg emlékezteti a polgárokat arra, hogy az egyetértés erőssé lesz és hogy a jövőt csak a nemzet valamennyi életerejének lelkiismeretes és együttes munkájával lehet biztosítani.

A Románia és Ausztria-Magyarország között kötött egyezmény, amely az előzőleg Oroszországgal, Bulgáriával és Szerbiával kötött hasonló egyezményekkel egységes rendszert biztosít a Dunán a Fekete-tengertől Pozsonyon tulig való halászatra nézve, jelentős haladás a nagy nemzetközi folyam mentén lévő összes államok között való jó szomszédviszony tekintetében.

A vasutak műszaki egységére vonatkozó berlini egyezményhez való csatlakozásunk által még szorosabbra fűztük azokat a kapcsolatokat, amelyek vasuti hálózatukat egész Európa vasuti hálózatával összekötik.

A nagy taktika egységes parancsnokságainak rendezésével és a hadsereg gyakorlótereiinek nagyobbításával lehetővé vált a különböző fegyvernemek gyakorlati kioktatása az egész év alatt. A tisztek jelentkezéséről szóló törvény kétségtelenül jótékony hatást fog gyakorolni a hadsereg szellemére, amennyiben arra inti a tiszteket, hogy amíg lehet, kötelessége testi és lelki épességét a hadi szolgálat számára megtartani.

Az 1877—78-iki háboruban résztvevő katonák és altisztek javára hozott törvényvel a haza fiainak újabb serkentést adtak arra, hogy a nemzeti örökséget hévvel védelmezzék. Az ülésszak folyamán még sok törvényt hoztak, amelyeknek az a rendeltetésük, hogy az ország pénzügyi helyzetét még inkább megszilárdítsák és a közigazgatás különféle ágait javítsák. A legfontosabb munkák egyszerű felsorolása tanuskodik azoknak jelentőségéről.

Most hazamennek azzal a tudattal, hogy az országgal szemben való kötelességüket lelkiismeretesen teljesítették. Polgártársaik barátságos fogadásban fogják önéket részesíteni az elért eredményekért.

En a magam részéről köszönöm önöknek azt a támogatást, amelyben kormányomat nehez viszonyok között részesítették s amidőn kérem a mindenhatót, hogy áldását áraszsa drága királyságomra, a törvényhozó testületnek jelen ülészakát berekesztettnek nyilvánítom.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Április 8. Szépitő egyesület vál. ülése a városházán d. u. 5 órákor.
Április 9. Városi közgyűlés.
Ápr. 18. Kath. Szabad Liceum záróünnepélye.
Április 19. A biharmegyei nőegylet közgyűlése d. u. 4 órákor.

* Az olaszii plébánia templom építése. A várad-olaszii plébánia templom építésének kérdésével foglalkozott tegnap délelőtt a városi tanács s a szépművészeti és közlekedési szakbizottság véleménye alapján az építkezési engedélyt megadta. Most már nincs semmi akadálya a templom építésének s mint értesülünk, ifj. *Rimanóczy* Kálmán építész azonnal hozzá kezd a templom építéséhez.

* Uj tanító állások. A Rét városrészen már épített Nagyvárad város az iskolát, amelyben az első és második elemi osztályt helyezi el. Az iskolaszék most megkereste a városi tanácsot, hogy a régi iskolához 1 férfi és 1 nő tanerő állást rendszeresítsen. Addig is, míg ezt keresztülvizsgál, két kisegítő tanerőt kér az iskolaszék.

* Pázmán-ünnep Bécsben. A bécsi Pázmán-intézet alapítójának emlékére szombaton Pázmán-ünnepet rendezett. Az intézet növendékei az összes magyarországi papnevelőintézetekből kiszemelt kiváló tehetségu ifjak s így nem csoda, hogy ünnepük iránt mindenkor nagy az érdeklődés a bécsi magyar társadalomban. A bécsi magyar kolóniának most is számos előkelő tagja volt jelen a Pázmán-ünnepen; ott volt *Belopotoczky* tábori püspök, váradkanonok, *Vértessy* miniszteri tanácsos, *Huszár* báróné, *Regenhardt* lovag, a bécsi magyar egyesület elnöke, *Fischer-Colbric* preláus, *Scherer* és *Kommer* udvari tanácsosok stb. Az ünnepen természetesen csupa magyar fiuk szerepeltek, a kik Pázmánt mint hittudóst s a kultura apostolát és a magyar nyelv kiváló művelőjét ünnepelték.

* Uj román tolmács. A nagyvárad-i törvényesek margitai román tolmácscsá *Blága* Lászlót nevezte ki.

* Magyarok a római történelmi kongresszuson. A történettudósok római nemzetközi kongresszusának első napján a római történelmi intézetek fejei vendégül látták honfitársaikat. Legfőbb volt a német intézet estéje. A magyar kormány képviselője, *Lánczy* egyetemi tanár és *Fraknoi* nagyvárad-i kanonok, püspök, a római magyar történelmi intézet feje az osztrák intézet estéjén volt jelen, mint Pastor udvari tanácsosnak a vendége. Az osztrák történelmi intézet estéjén megjelent a monarchia két római nagykövete, *Pasetti* báró és *Szecsén* gróf is.

* Hetvenhét éves zsebmetsző. Egy bűnbűn megöregedett zsebmetsző legutóbbi próbálkozása balul ütött ki. Hiába a zsebmetsző is megöregszik s a hidegvérű fűrés-g az évekkel elűnik. *Orosz* János a 77 éves rovat multa csavargó elgyötlenkedte a tegnapi műveletet. A nagy-teleki utcza *Papp* János fele vendégül látta *Puskár* Lajos berez-böszörményi gazdálkodó zsebmetsző próbált 106 koronát elemelni, de tetten érték, s most a rendőrség fogházában üldöndhet az ifjúkori ügyességéről.

* A Katholikus Szabad Liceum záróünnepélyére a jegyek már elkészültek s a mai naptól kezdve kaphatók. A rendezőség minden nehezeltetés és kellemetlenség elkerülése végett ahhoz az elvhez ragaszkodik, hogy a belépti jegyeket szigorúan a kiváltás sorrendjében fogja kiadni. Kaphatók a jegyek nappal lapunk kiadó-hivatalában, este szerkesztőségünkben. Üllőhely és karzat ára 1 korona, állóhely 60 fillér.

* Mikor kellene az idén megünnepelni husvét vasárnapját? A 325-ben tartott niceai első szent zsinat határozatai a husvét megünnepelésére vonatkozólag a következőket tartalmazták: a) husvét elsőnapja mindig vasárnapra essék. b) A tavaszi nap-éj egyenlőségre következő hold tölte után való vasárnap a husvét. c) A zsidókkal együtt tartani a husvétot nem szabad. Ezen utolsó pontot úgy tartják meg, hogyha a holdtölte vasárnapra esik, ahhoz egyhét tartatik az ünnep.

Mi lesz 1903-ban? A holdtölte ápril 12-én éjjeli 1 óra 18 perczkor következik be és ugyanazon napra van előírva a husvét is. A zsidók husvétje mindig a holdtölte napjára esik, mert Nisan hó elseje, mint minden hónap új holdra esik, 15-ike tehát a holdtölte napja. Így az idén együtt üljük a zsidókkal a husvétot.

Mi ennek az oka? Az egyházi naptár szerint a holdkulcs (epacta) egy római szám, mely I—XXX ig (ez utóbbit csillaggal jelölik) terjedhet, s minden évre más, de az év folyamán állandó jel. A mely nap mellé e szám írva van, azon a napon van az újhold.

Mint hogy azonban az egyházi számításnál az újholdra vonatkozó csillagászati percznyi eltéréseket figyelembe nem lehetett venni, egy középértéket vettek fel, mely szerint az időtartam egyik újholdtól a másikig 29 és fél nappól áll (pontosan 29 nap 12 óra 44' 29") és ez az oka, hogy eltérés fordul elő a tényleges idő és a számítás között. Így van az idén is, mert ha a szabályhoz szigorúan alkalmazkodnánk: husvét vasárnapja ápr. 19-én kellene, hogy legyen; a mint a görög egyház tényleg akkor is tartja.

A holdváltozás tartamának különféleségét az okozza, hogy sem a föld, sem a hold nem forog kör alakú pályán, hanem kerülék alakban és így más a gyorsaság nap közelben vagy föld közelben mint ellenkezőleg.

A latin egyháznak az idei husvétja tehát a csillagászati tényleges állapottal nem egyezik meg, mert a husvétot nem a holdtölte után; hanem a holdtölte napján üljük meg, a mely körülmény a niceai zsinat határozatával ellenkezik.

(Csiky M.)

* Szűnik a járvány. A tömeges kanyaró megbetegedések folytán a közegészségügyi bizottság kimondotta a járványt. Azóta a baj csökkent s a bezárt iskolákat takarják, fertőtlenítik. A járványbizottság tegnap délután ülést tartott. *Rimler* Károly polgármester elnökelt s dr. Konrad Márk, dr. Papp Oszkár, dr. Kornstein Lajos, Kőszeghy József, dr. Mayer László, dr. Baróthy Akos, dr. Pácz Sándor, Stark Gyula, dr. Berkovits Miklós, dr. Nemes Aron és Eleméry Ferencz jegyző voltak jelen. — Dr. *Baróthy* Akos főorvos bejelentette, hogy a kanyaró járvány erősen csökken; ápril első 6 napján már Olasziban 10, Ujvároson 15 betegedés fordult csak elő. Remélhetőleg mielőbb teljesen megszűnik a baj s bár még a járvány megszűnése ki nem mondható, de ápril 15-én az iskolákban megkezdhetők az előadások. Ezt mondja ki a bizottság. Mivel azonban a 252 kanyaró közül 112 hat éven alóli, az óvodák a járvány teljes megszűnéséig zárva tartandók. A vörheny és difteritis is örvendetesen apad. A főorvos jelentését tudomásul vették s annak értelmében határozott a bizottság. Ápril 15-én az összes elemi iskolák megnyitvatnak, az óvodák azonban továbbra is be lesznek zárva. Még néhány apróbb ügy elintézése után véget ért az ülés.

* **Belezny Antal ünneplése.** A helybeli polgári leányiskola szép ünneplésben részesítette **Belezny Antalt** a napokban. Ezzel az ünnepléssel kívánta az iskola leróni hálóját a kiváló zeneszerző iránt, a ki a márcz. 15-iki kurucz-ünnepély rendezésével olyan szép sikerhez juttatta az iskolát. Az ünnepet minden egyes osztályból egy-egy növendék köszöntötte fel; különösen sikertült **Polgár Juliska** finom tollal megírt s igaz bensőséggel előadott beszédje. A polgári fiúiskola nevében **Óó Dezső**, a város nevében pedig **Ragány János** főszámvévő üdvözölte Beleznyat, a ki meghatottan mondott köszönetet a szívből jött, kedves megemlékezésért.

* **Záró-ünnepély a műtárlaton.** A műtárlat ma kedden este zárul be. A belépti díj a záróünnepélyre 1 kor.

* **A városház berendezése.** A Nagyváradi város új székházában az egyes hivatali helyiségek részére szükséges butorok elkészítésére s a honvéd huszárlaktanya raktárainak újjáépítése és kibővítésének munkálataira tegnap délután tartották meg az árlejtést a városházán, **Komlóssy József** gazd. tanácsos elnöke alatt. A huszárlaktanya raktárainak építése illetve kibővítésére 24923 kor. 6 fillért irányoztak elő. A munkálatokra pályáztak: szóbelileg: Madarász és Fianta 20.5%, és Keztyüs János és Hann Lajos 15.5%, engedménnyel; írásbeli uton pályáztak: Guttman József 20.5, Incze Lajos 22.6%, engedménnyel. Tehát ez utóbbi ajánlat a legolcsóbb. — A városi hivataloknál szükséges I. osztályu butorokra 9609 kor. 20 fillért irányoztak elő. Pályáztak: Kovács Kálmán 15%, ráfizetéssel, Preisz Mihály az egység árakra 22%, ráfizetéssel. — A II. osztályu butorok elkészítésére 9624 kor. 50 fillér volt előirányozva; pályáztak Tóth József utóda Lucek József 8%, leengedéssel. Pályázatot adtak még be Tarsoly Ferencz és Széles Sándor, akik úgy az I., mint a II. osztályu butorokat az egységárakért hajlandók elkészíteni, de külön-külön nem pályáznak az I. és II. osztályu butorok elkészítésére. — A kárpitós munkákra 8627 kor. irányoztak elő Két pályázó volt csak; Barza József és Preisz Mihály és fia, akik az egységárakért hajlandók a munkálatokat elkészíteni.

* **Miniszteri rendelet levelezőlapokról.** Láng Lajos kereskedelmi miniszter elrendelte a postai és távirtda-hivataloknak, hogy a magánipar által előállított levelezőlapokat csak az esetben terheljék meg portóval, ha szembeülnőn nagyobbak, azaz minden levelezőlap, mely 14/10 centiméternél nem szembeülnőn nagyobb, a rendes levelezőlap díjáért szállítható. Az egyetemes postaszervezéshez tartozó fogantatási szabályzat a levelezőlapoknak csak maximális méreteit határozza meg, tehát ebből kifolyólag a kereskedelmi miniszter egyszerűen azt is elrendelte a postahivataloknak, hogy a magánipar által előállított levelezőlapok mindaddig szabályszerűek, míg azok a hosszúságban 11 1/2, szélességben 7 1/2 centiméternél nem kisebbek.

* **A mentőintézmény Nagyváradon.** Már évek óta tervezik a mentőintézmény felállítását Nagyváradon. A rendőrség és tűzoltóság közelében akarják ezt a humanus intézményt létesíteni s a berendezést egyelőre a vörös kereszt egyesület nagyváradai fióka szerzi be. A Nagyvárad városa által megállapított keretben azonban nem hagyta jóvá a miniszter a mentőintézmény létesítését. Azt látja a miniszter, hogy Nagyváradon városi intézményként s a városi közigazgatás tényezőjeként akarják szervezni a mentőintézményt, tehát intézkedési és felügyeleti teendők biztosítottassanak a városnak a szabályrendeletben.

* **Itt van már az ideje.** A kereskedelmi miniszter a munkaközvetítő intézményt a vidéken is létesíteni akarta, természetesen az illető városok tetemes hozzájárulása mellett. Nagyváradot is megkereste ez irányban. A kereskedelmi és iparkamara nem látja szükségét az intézmény felállításának. A városi tanácsnak más a véleménye. Szükségesnek tartja az intézménynek Nagyváradon leendő felállítását, de a fenntartáshoz nem járul hozzá, mert a munkás közvetítés tisztán állami funkció. Ideje, hogy egyszer már a miniszternek megmondja a város, hogy nem vesz a nyakába minden költséget az állami funkciók végzésére.

* **Tolvaj lakótárs.** Neuman Sándor és Valdmann József a Moskovits szeszgyár munkásai hónapok óta együtt laktak, s mindmáig békeségben. Valdmann József furfangos tolvajlással vetett véget ennek az egyetértésnek. Hétfőre virradó éjszaka felköltötte társát, azzal az ürügygel, hogy a gyárban valami baj történt. Neuman sietett a gyárba s míg ő oda járt, Valdmann József Neumann felöltözve és zsebórájával eltűnt. A furfangosan meglöpött ember ma feljelentést tett a rendőrségnél.

* **Elhunyt nyomdász.** A kultura apró ólom katonáinak egy becsületes szegény munkása kidőlt a nehéz, fárasztó munkából, melylyel szárnyakat adott annyi eszmének, gondolatnak... **Debreceny Gyula** nyomdász, egy névtelen, igénytelen virrasztó munkása egyik nagyváradai ujságnak meghalt. Haláláról a következő jelentést vettük:

A Laszky-nyomda személyzete szomorodott szívvel tudatja, miszerint szaktársuk **Debreceny Gyula** gépmester folyó évi április hó 5-én délután 2 óraker hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogultnak földi maradványai folyó évi április hó 7-én délután 3 óraker fognak a Főutca 15. számú gyászaházból az ev. ref. egyház szertartása szerint az olasz-i temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre az elhunytak szaktársai, rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívattak. Nagyvárad, 1903. év április hó 6 Béke poraira!

* **Felakasztotta magát a börtönben.** Egy őszbe csavarodó, nyo orgó napszámos tragédiája játszódott le tegnap a rendőrség börtönében. **Tóth Imre** 65 éves napszámos vasárnap délután a Szilágyi Dezső-utca elején épülő Adorján féle házból 3 vas kapsot lopott; a rendőrszem tetten érte. A meglepett ember kétségbeesetten rimázkodott, hogy eresszék szabadon, a tetten ért tolvajt a kötelességtudó rendőr letartóztatta s a rendőrségre vezette **Tóth Imre** itt keservesen elpanaszolta nyomorúságát, de könyörgése nem talált meghallgatásra, hanem becsukták a rendőrségi fogház egyik cellájába. Az elkeseredett öreg napszámos itt anynyira szívére vette sorsát, hogy a börtön ablak rácsára felakasztotta magát. Mire észrevették már halott volt. Beszállították a biharmegyei kórházba.

x **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. 158

Tavaszi ujdonságok megérkeztek

Roth M. utóda

kalap és uri divat üzletébe.

Férfi, női, gyermek cipők, férfi és női kalapok nagy választékban.

Színes és fehér ingekben nagy raktár és méret után is készíthetők. 159

x Tisztelettel hívjuk fel az olvasó közönség szíves figyelmét **Mezey Dezső** műlakatos

és toronyórás lapunk mai számában közölt hirdetésére.

Előfizetési felhívás.

Az új évnegyed küszöbén bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, mindazokhoz, akik elveinket és irányunkat ismerik s méltányolják. Nehéz időkben becsülettel állunk meg helyünket, s hisszük, hogy a közönség bizalma nem fordul el tőlünk, hanem annál nagyobb mértékben mutatja irántunk ragaszkodását, minél nagyobb szükség van küzdeni a destructiv irány ellen.

Programmunkat ismeri a közönség. Csakunk egy minden politikai párttól független kath. irányu lapot adni, mely Nagyvárad és Biharmegye érdekeit védve, e mellett háttükre legyen a főbb országos, kivált katholikus szempontból érdekes eseményeknek.

Budapesti tudósítónk azonnal és kimerítően értesít minden nagyobb fővárosi eseményről, országgyűlési tudósításaink nemesak bőveket és hűek, hanem egy fél nappal megelőzik a budapesti lapokat.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezett levelezői karunk értesít a megye minden pontjáról s az ország nagyobb városairól.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat pártolui, és ismerőseik körében terjesztani sziveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

A »TISZANTUL«
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 9 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

EGYESÜLETEK.

A szépítő egyesület ülése.

A nagyváradai szépítő egyesület tisztikarának és választmányának alulirt t. tagjait van szerencsém a f. év és hó 8. napján szerdán délután 5 óraker a városháza termében tartandó választmányi ülésre meghívni.

Beóthy László.
elnök.

A kereskedelmi kóroda egyesület gyűlése.

A nagyváradai kereskedelmi kóroda-egyesület b. s. pénztár vasárnap délután tartotta évi közgyűlését, **Janky József** elnöke alatt. A közgyűlésen jelen voltak:

Brüder Jenő, Lusztig Sándor, Friedmann Jenő, Kohn Ármin, Vasvári Imre, Weber Lajos, Kolb József, Petrovics Mihály, Mészáros Károly, Farkas László, Sipos József, Blum Géza, Fráter Géza, Bruckner Géza, Oláh László, Schulhof Emil, Reichard Dezső, Gerhart Jenő közgyűlési kiküldöttek; dr. Bodor Károly főorvos, dr. Fisch Aron rendelő orvos és Fuszek Lajos titkár.

Janky József elnök konstataulta, hogy a közgyűlés kellőleg meg lett hírdelve s a tagok határozatképes számban jelentek meg és így a közgyűlés megtartható.

Ezután felolvasták az igazgatóság jelentését, amely felel, hogy a miniszter kívánságához képest az egyet kórházának átalakítása tervbe van véve. Végül a jelentés lelkes szakokban hívja fel a kereskedő főnököket, hogy a kóroda egyület, a kereskedők ezen régi humanus intézményét pártolják. A jelentést tudomásul vették.

A felügyelő bizottság bemutatja az általa átvizsgált és helyesnek talált zárszámadást és vagyonmérleget az 1902. évről. A zárszámadások szerint a múlt évben a bevétel 4678 kor. 78 fillérre, a kiadások 3889 kor. 99 fillérre rogtak, s így a maradvány 788 kor. 76 fillér. Az elhelyezett tartalékalap 2205 kor. 46 fillér. A felmentvényt megadták, s egyben *Farkas László* pénztárnoknak, ki már három év óta teljes odaadással tölti be tisztét, jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

Bemutatták kapcsolatosan a kóroda vagyon-eltárát, a mely szerint a vagyon 21581 kor. 89 fillér; és pedig: ingóság 770 kor. 90 fillér, ingatlanban 16034 kor. 10 fillér, készpénzben 4776 kor. 26 fillér.

A kóroda-egylet részére a következő adományok folytak be: a Biharmegyei Kereskedelmi, Ipar- és Terményhitelbanktól 50 kor., Kugler Alberttől 15 kor., a Biharmegyei Takarékpénztártól 50 kor. Jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak az adományokért.

Az 1903. évi költségelirányzatot 4676 kor. 99 fillérrel elfogadták.

Ezután elnök a saját és tisztársai nevében lemondott.

Blum Géza az elismerés hangján méltatta *Janky József* elnök érdemeit s ajánlatára egyhangulag újból *Janky Józsefet* választották elnöké.

Alelnök lett: *Blum Géza*.

Igazgatósági tanácsosok: a főnökök közül: *Andrényi Gusztáv*, *Beczkay Lajos*, *Kiss Károly*, *Friss Zsigmond*; — az alkalmazottak közül: *Éhik Károly*, *Kőrössy Akos*, *Korn S. Ödön*, *Krausz Arnold*, *Kohn Armin*, *Vasváry Imre*, *Sipos József*; a felügyelő bizottság tagjai: *Elő János*, *Sebő J. Izsó*, *Friedmann Jenő*, *Brackner Géza*, *Brüder Jenő* és *Fráter Géza*; a választott bíróság: *Reichard Dezső*, *Andriska Jenő*, *Kiss László*, *Schulhoff Etail*, *Mihely Jenő* és *Silberstein Arnold*.

Az ülés az elnök életével véget ért.

IRODALOM.

Tárogató. *Kornai Istvánnak* ily címmel a múlt évben megjelent újabb verskötetete most jelent meg a *harmadik* kiadásban, miután már a második kiadás is elfogyott. Az izzó tűzű hazafias költeményeket, találó szatirikákat magában foglaló verskötetnek ez is sikerét jelenti. A könyv, mely *Pfeifer Ferdinánd* kiadásában jelent meg, ára két korona.

A szt. mise szolgálata. Irta: *Tóth Mike*. Kalocsa. Ara 25 fill. Kis zsebkönyv ez főképpen a gymnasiumi művelt ifjúság számára, hogy azt kényelmesen magánál viselhesse, és bármikor rögtön használhassa. — A betűk különböző neme és a ministrans szavainak feltűnő kövér nyomása, a gyöngébb vitágitásnál is hasznavehetővé teszi. A miseszolgálat módjához van csatolva a tanuló reggeli imádsága, mert a sz. áldozat ideje a legalkalmasabb a reggeli imádság elvégzésére, melyet az ifjú sietségében talán otthon nem igen végezhetett.

Előfizetésre való felhívás. A „*nonum prematur in annum*” elvet tartva szem előtt, ezek óta kéziratban heverő művemem „A nem-keresztény népek hite, isteni tisztelete, hagyományai és szertartásai” cím alatt óhajtom közrebocsátani. A 23—24 nyomtatott ivre terjedő mű a következő 11 fejezetből áll:

1. Az Istenről. 2. A világ teremtéséről. 3. A bűnbeesésről. 4. A Megváltóról. 5. Az áldozatokról. 6. Az özönvizről. 7. A szent helyekről. 8. Az ünnepekről. 9. A lélek halhatatlanságáról. 10. A házasságról és 11. A temetésekről.

A t. olvasó e műben fejezetenkint csoportosítva fel találja a világ szinpadáról letűnt és most is élő kultúr és nem-kultúr nem-keresztény népek hitét, hagyományait s azon meggyőződéssel teendi le a könyvet, hogy a nem-keresztény népek hite és hagyományai egy közös forrásra, az isteni kinyilatkoztatásra utalnak. A mű előfizetési ára 5 korona. Az irodalompartoló közönséget jelenleg arra kérem, hogy egy levelezőlapon csak az előjegyzést kegyeskedjék hozzám juttatni, hogy a nyomtatandó példányok száma felől tájékozhassem magamat. Akik előjegyeznek, a művet bérmentve kapják meg. Az előfizetési összeget a mű kézhezvétele után kérem. *Karancs-Ságon*, 1903. márczius hó 15-én. *Erhardt Viktor*, alesperes plebános.

Szent kilenczed. (Novena). *Tóth Mike*. Jézus társaságának tagja. A kalocsai érseki hatóság jóváhagyásával. Kalocsa. 1903. Ara 20 fillér. Ajánljuk a figyelmébe a szent Szív tisztelőinek.

Az **Örök imádás** című katolikus havi folyóirat márcziusi (3.) száma rendkívül dúsz tartalommal jelent meg, melyből különösen kiemelendő: *Krisztus Urunk* kettős szeretele. — *Pápa és Oltáriszentség*. — *Mirrhafüzér*. — *Márcziusi kép*. — *O Gloriosa*. — *XIII. Leó* és az Oltáriszentség. — *Farsangi szentségimádás*. — *Utolsó vacsora*. — *Gyónás előtt*. — *Gondviselés*. — *Áldás az Oltáriszentséggel*. — *Oltáregyesületi ügyek*. — *Irodalom*. — *Elhunytak*. — *Szerkesztői üzenetek stb.* — E valóban életre való folyóirat a Központi Oltáregyesület (Budapest, IX., Rákóczi utca 5.) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre csak 3 korona. Ajánljuk t. előfizetőink pártfogásába.

Igazságszolgáltatás.

Sikkasztó adópénztáros.

Sajnálatos, szomorú bűnügy tárgyalása folyik most a törvényszék büntető tanácsa előtt. *Varga Mór* a berettyó-újfalui adóhivatal pénztárosa volt 1899-ben. A gondatlan ember sokáig palástolgatta a pénztárban mutatkozó hiányt, amely maga sem tudja hogyan keletkezett. E palástolgatás közben bűnös manipulációkba keveredett. Nevezetesen bélyegek sikkasztásával pótolgatta a hiányt, az elsikkasztott bélyegeket pedig hamis megrendelő jegyzékekkel pótolta. Végre aztán hosszabb időre úgy akarta pótolni a hiányt, hogy *Wolafka Nándor* cz. püspök kispréposti uradalmából beküldött 800 forintos adót nem könyvelte el. A bűnös manipulációkban kötelességmulasztással részes *Szemeraiy Lajos* ellenőr is, a ki mulasztásával a bűnpalástolást elősegítette.

A tegnapi tárgyaláson *Fassie* bíró előtt *Varga Mór* megtörtén, bűnbánóan beismeri, hogy a 800 forintot saját céljaira fordította, s hogy *Szemeraiy* ellenőrnek adott belőle kölcsön 150 forintot, de tagadja, hogy sikkasztás szándékával tette volna, csupán míg pótolhatta volna a hiányt, addig fordította ily célra a befizetett adóösszeget.

Szemeraiy ellenőr tagadja, hogy tudomása lett volna *Varga* manipulációjáról.

A tegnapi tárgyalás folyamán kihallgatták *Szivácssy* beregszászi pénzügyigazgatót, *Nagy Ignátz* számtáncost, akik a hiányról a rovascsolásnál meggyőződtek.

Ma még számos tanút hallgatnak ki. A pénzügyigazgatóságot *Pfuhl* Agoston képviseli.

A védelmet dr. *Kripka Henrik* és *Poyndár Széver* terjesztik elő.

Ítéletre ma kerül sor.

SZINHÁZ.

Rédey Szidi bácsuja.

Szokatlanul ünnepi hangulatu, telt ház tapsolt vasárnap délután a távozó kedves primadonnának: *Rédey Szidinek*. Igaz, szívből fakadó búcsuzkodás volt ez, mely nem keresi a cifra formákat, hogy fantasztikus virágfigurákkal hivalkodjék búcsuzóra, hanem az általános őszinte taps elmondhatta a pri adonnának, hogy a nagyváradi közönség szeretetét viszi magával Kolozsvárra, a hol bizonytalán ép úgy megszeretik, mint az itteni rövid szereplése alatt.

Angot asszony leányát, a pajkos *Cleraitet* játszotta utolszor azzal a bájos elevenséggel, a milyennel a *Csepürágók* *Susannéját* feledhetlenné tette. A közönség tapsolta is fáradhatlanul. Volt aztán virág is koszoru is bőven s ezek kedves emlékei maradhatnak a távozó primadonnának, mert erre a meleg, szép délutánra emlékeztethetik.

A cigány. Nem hiába volt a kóristák jutalomjátéka: sovány volt az előadás anyagi eredménye, akárcsak a kórista kenyér. Hába jött át *Szentgyörgyi Pista* bácsi Kolozsvárról, hogy az ő uólérhetetlenül tökéletes *Zsiga* cigányát bemutassa. Hiába léptették fel még egyszer a társulat távozó kitűnő művészt, *Pintér Imrét*. A páholyok nagy része üres maradt, a földszint detto, persze a kóristák zsebe detto.

Pedig bizony érdemes lett volna a *Cigányt* nagyobb közönségnek is megnézni. Nem az összjátékért, mert az ugyan cigányul ment, s nyelvicsaklásokon döcögött keresztül, hanem *Szentgyörgyiért*. Az öreg urnak olyan klaszszikus alakítása *Zsiga* cigány, hogy azt akár-hányszor megnézi az ember, mindig élvezni fogja. Mellette még a helyi szereplők közül tett ki némelyik magáért, hogy az estét sikerre vigye. Mindenekelőtt *László Irént* kell kiemelnünk, a kinek *Rózsija* minden részletében kidolgozott, realisztikus és művészi értékű alakítás. Természetesen legzajosabb tetszést a megőrlési és az esküvői jelenetekkel aratott; mindkettőben teljes erejében mutatta szép tehetségét. Viharos tapsok különösen *Pintér Imrét* búcsuztatták, jelétül annak, hogy távozása után is meg fogja őrizni emlékét a közönség jobb időkig, a vizionlátásig. *Bérczi* a pipogya Márton gazda szerepében keltett sok derűtséget, *Antalfi Mariska* pedig az 1. és 2. felvonás közt járt el egy pompás toborzót, ilyen csöpp kis leánykától igazán meglepő tüzzel és kedvességgel

—r.

NYILTÉR.

Olcsó ezüst-bevásárlás !!

A m. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett 13 próbás ezüst evőkészletek 5%, gyertyatartók és girandolok 6%

krajczár grammja

DEUTSCH SIMON

ékszerésznél

Nagyvárad, Bémer-tér.

Uj czipőüzlet!

Aranyi Albert

kizárólagos czipő áruhaza

Nagyvárad, Fő-utcza,

Huzella M. czéggel szemben 194.

Különlegesség

férfi, és női

gyermek czipőkben.

Szolid kiszolgálás! Szabott árak!

Uj czipőüzlet!

Pártoljuk a helyi ipart!

Nagyvárad iparosaihoz és polgáraihoz!

Tisztelt iparos- és polgártársaim! Nagyváradon tetemes költséggel ujjaalakítottam a már pusztulásnak indult **sörgyárat**. Felszereltem azt a mai kor igényeinek megfelelően. — Abban a helyzetben vagyok, hogy egy minden tekintetben megfelelő, **kellemes ízű, zamatos, erős és a legtöbb táperővel bíró**

SÖRT

hozhatok forgalomba.

A gyár üzembe vételénél Nagyvárad iparosai és polgárai helyeztem bizalmam. Ők tudják első sorban megítélni, hogy mit tesz az, ha egy olyan közszükségletet fedező czikkért, mint a sör, évenként több mint egy millió korona vándorol idegen városokba, de a mi még ennél is rosszabb, idegen országokba!

Kötelességem felemlíteni, hogy a Nagyváradon elfogyasztott több mint egy millió korona sör értékének felénél több iparcikkék készítésére, beszerzésére és munkadíjak kifizetésére lesz fordítva. Tehát minden pohár idegenből származó sör elfogyasztása által saját iparunkat és munkásainkat károsítjuk meg indokolatlanul!

Sokat várok önöktől tisztelt iparos és polgártársaim! Saját érdekeiket mozdítják elő, ha mindenütt és minden alkalommal

NAGYVÁRADI SÖRT

fognak kérni. Palackjaim a gyár eredeti czimkéjével vannak ellátva. A sör pedig oly jó, hogy egyszeri megízeltetés elég arra, hogy állításom igaz voltáról bárkit is meggyőzzön.

Szíves pártfogást kér

A Nagyvárad Sörfőzde és Jéggyár.

Telefonszám: 439.

ZENE ES MUVESZET.

Hangverseny a műtárlaton.

Vasárnap este ismét a műtárlat volt az előkelettség találkozóhelye. Ide csalogatta a közönséget az a sokat ígérő hangverseny, melynek műsorán már maga a **Ritók** Emma neve is elég vonzó volt, hogy nagyszáma közönséget gyűjtsön. — No azán egyik énekesnőnk **Farylághy** Kornélia bemutatkozása a másik érdekesség, — viszont a **Márkus** Aranka búcsuja harmadik ok, hogy zsufolásig megteltek a Fekete sas termek.

Nagy érdeklődés között olvasott föl **Ritók** Emma az ókori és a modern művészet különbségeiről. Erdőkészen világította meg, hogy az ókori művészet a természet más felfogásából és látásából éppen úgy fakadt, mint a modern impresszionista vagy realista művészet, csupán a látás különbsége választja el a műtermékeket.

Ahol a görög szobrász csupán a vonalak és formák harmoniáját látta, ott a modern ember eszmék és gondolatok kifejezését keresi és akarja kifejezni ecsettel és vésővel.

A nagy érdekű, tartalmas szép felolvasás nagy hatást keltett.

Előző és kellemes meglepetést keltett **Farylághy** Kornélia megjelenése. Szép aranyos feje első pillanatra Szoyer Ilonkát juttatta eszünkbe. A kedves új szubrett a divatos Bob herceg dalaiból énekelte a legdivatosabbakat, nem nagy terjedelmű hangját ügyesen érvényre juttatva. A közönség szünni nem akaró tapsára a csokon szerzett vőlegény új magyar dalaiból énekel kedves pajzansággal.

Márkus Aranka utolszor is oly szépen és bravúrosan csillogtatta magas trilláit, mint először Nagyváradon a Troubadurban, s most is olyan lelkes óvációjával búcsuzott tőle a nagyváradai közönség, mint ahogy fogadta.

A hangverseny után a színes vásznak között eloszlott a nagyszámu közönség s a tárlat bezáráig gyödyörködtek az újabb műtárgyakban.

TAVIRATOK.

Apponyi bécsi utja.

Budapest, ápr. 6. (Saj. tud. táv.) A husvéti ünnepekre **Apponyi** Albert gróf Bécsbe utazik. Ez utazás nem hivatalos jellegű, mert rokonai látogatására megy.

Bizalom a miniszterelnöknek.

Székelyudvarhely, ápr. 6. (S. t. t.) A vármegyei szabadalvűpárt a mostani politikai helyzetből kifolyólag értekezletet tartott, melyen egyhangulag bizalmat szavaztak **Szell** Kálmán miniszterelnöknek s erről táviratilag értesítették.

Leégett színház.

Lille, április 6. A lillei nagy színház az éjjel teljesen leégett. A tűz fél órával az előadás után ütött ki. Emberéletben nem esett kár, de az anyagi kár igen nagy. (M. T. I.)

Deák Ferencz uj szobra.

Szeged, ápril 4. (Saj. tud. távirata.) A városi tanács mai ülésén a Szegeden felállítandó Deák-szoborra 40.000 koronát szavazott meg.

Az angol király Spanyolországban.

Lisszabon, április 6. **Edvárd** király tegnap az angol követségen a lisszaboni és oportói angolok küldöttségét fogadta és átvette hódoló felirataikat. Azután a portugál király társaságában kirándult Cascaesbe. Este az operában diszeloadás volt. (M. T. I.)

Általános sztrájk Hollandiában.

Amsterdam, április 6. Az éjjel az egész országra nézve kihirdették a személy- és áruszállítással foglalkozó munkások általános sztrájkját, beleértve a vasuti alkalmazottakat is. A sztrájkot mindjárt meg is kezdték.

Amsterdam, április 6. A sztrájk miatt az összes vasuti vonalakat és pályaudvarokat, ugyancsak a partutakat, a hol a kereskedelmi hajók kikötnek, katonaság őrzi. Egy munkás, aki nem tudta, hogy kihirdették a sztrájkot, egy katonára felszólítására nem állott meg, mire a katonára revolverrel rálőtt és megsebesítette.

A vasutigazgatóság intézkedéseket tesz, hogy a külföldről jövő és külföldre menő vonatok katonai oltalom alatt közlekedhessenek. (M. T. I.)

Vilmos császár Dániában.

Koppenhága, április 6. A királyi kastélyban adott búcsuebéd után **Vilmos** császár a király társaságában, továbbá az összes hercegektől és udvari méltóságoktól kísérvé a közönség lelkes hurrazása között 9 óra tájban a vámház-terre ment. Miután az uralkodók melegen elübszuktak egymástól, a császár az erődök és a hadihajók üdvözlő lövései között a Hohenzollern-ra szállt, a hová német követ kísérvé.

Koppenhága, április 6. A német hajóraj reggel 7 órakor a dán ágyuk üdvözlő lövései között elindult Kiel felé. (M. T. I.)

Nacionálisták győzelme Párisban.

Páris, április 6. **Deville** megválasztásának kihirdetését a köztársaság éltetésével fogadták. Egy népcsoport **Barres**-t gyalázva a »Petite Republique« szerkesztősége elé vonult, ahol azt kiáltotta: Le a calotte-tal! Eljen a köztársaság! Komolyabb rendzavarás nem volt. (M. T. I.)

Sztrájk Debreczenben.

Debreczen, márczius 6. (Saj. tud. távir.) A debreczeni pékek és asztalosok ma zajos gyűlésen kimondták a sztrájkot. A nyomasztó nyomoruság az összes iparágak munkásait elégtelenné teszi s legközelebb a czipészek is megkezdik a bérharcot.

A belgrádi tüntetések.

Belgrád, április 6. Konstatálták, hogy a két század lovasság csak akkor érkezett a tüntetés színhelyére, amikor a csendőrség már szétoszlatta a tüntetőket. A katonák csak vaklövéseket tettek, hogy az újabb csődületet megakadályozzák.

Belgrád, április 6. Ejjéltkor az egész város nyugodt volt. (M. T. I.)

Marokkai csatározások.

Algir, ápr. 5. Nemoursból jelenti egy távirat, hogy az összes marokkai határszéltörzsek elindultak a Muluja folyó irányába, ahol legközelebb ütközetet várnak. (M. T. I.)

Sztrájk a sztrájkokért.

Rotterdam, ápr. 6. (Saj. tud. táv.) Az összes munkások kimondták a sztrájkot, amely nem bérharcz jellegű, hanem a sztrájkok ellen irányuló törvényjavaslat elleni demonstráció.

Nagy postalopás.

München, ápr. 6. Rövid idő óta már a harmadik nagy postalopás történt. Ismeretlen tettesek elvittek egy zsákot, amelyben 190.000 márka papírpénz volt. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított. (M. T. I.)

Spanyol diákzavargás.

Valencia, április 6. A városban még egyre tart az izgatottság. A diákok csatlakoztak a munkásegyletekhez, a melyek keddre általános sztrájkot terveznek.

Madrid, április 6. Tegnap este a tüntetők a Lavapies-terre mentek azzal a szándékkal,

hogy ott összetörök az utcái lámpákat, de a rendőrség megakadályozta őket tervük végrehajtásában. (M. T. I.)

Hírlapírók a pápánál.

Róma, április 6. A pápa tegnap 22 katolikus, többnyire német hírlapírókat fogadott, akik nevében Grimann szerkesztő üdvözlő beszédet mondott. (M. T. I.)

Ehunyt tudós.

Róma, április 6. Bismarck egykori tábori orvosa, Golzi tanár, a híres sebész Florenzben, ahol visszavonultan élt, meghalt. (M. T. I.)

Lujza főhercegnő amerikai útja.

Drezda, ápr. 6. A Dresdener Nachrichten jól értesült helyről jelenti, hogy Lujza főhercegnő gyermekei elé megy. (M. T. I.)

Népgyűlés a katonai javaslatok ellen.

Hódmezővásárhely, márcz. 6. Tegnap népgyűlés volt a katonai javaslatok ellen. Határozati javaslatot fogadtak el a katonai javaslatok ellen és elhatározták, hogy ezren jönnek Apponyi Albert grófhhoz.

REGÉNY-CSARNOK.

Tűzzel-vassal.

Írta: Sienkiewicz Henrik. 232

— Régen ismered Skrzetuskit?
— Sicsben ösmerkedtem meg vele, én ápoltam hísfőiesen. Akkor úgy megszerettem, akár csak a saját fiamat! Öreg vagyok és senkim sincs, akit szerethetnék.

Sagloba behívta a szolgáját, bort és húst hozatott és a vacsorához ülték. Sakhar jó étvágygyal evett, mert nagyon ékes és fáradt volt. Azután nagyokat huzott a boroskancsóból és a nyelvvel csettintve, így szólt:

— Kitűnő ital!

— Ugy-e, jobb, mint a vér, melyet valósággal isztok? — szólt Sagloba. De mivel te derék ember vagy és szereted Skrzetuskit, azt hiszem, nem is fogsz visszamenni a felkelők közé, hanem nálunk maradsz. Nem lese rossz dolgod.

Sakhar felvetette a fejét.

— Elhoztam a levelet, hát visszamegyek! Én kozák vagyok! Mi Chmielnickij bátyuskát hetmannak választottuk és most a király is küldött neki hadvezéri pálcát meg zászlót.

— Nesze neked, Mihály! szólt Sagloba. Nem megmondtam, hogy tiltakoznunk kellett volna?

— Melyik táborból való vagy?

— A mirgorodiból, de ez a tábor voltképpen nem is létezik már.

— Mi történt vele?

— Csarniecki huszárai a sárga vizeknél szétverték. Én most az életben maradtakkal Doniecnél vagyok. Csarniecki derék vitéz, de most a mi fogjunk. A követek a szabadonbocsátásért kérték.

— Nekünk is vannak foglyaink.

— Ez természetes. Kijöven azt is beszél, hogy a mi legfőbb büszkeségünk is a lengyelek foglya, mások azonban azt mondják hogy meghalt.

— Kiről beszélsz?

— A híres vitézről Bohunról,

— Bohun halálosan megsebesült párbajban.

— Es ki sebesítette meg?

— Ez a lovag itt ni! — szólt Sagloba és Wolodyjovskira mutatott.

Sakhar, aki éppen a második meszely bort emelte a szájához, tágrameresztett szemekkel bámult a kis lovagra, az arca vérvörös lett.

Azután hangos kacagásba tört ki, úgy hogy az ital az orrán keresztül buggyant ki.

— Ez a lengyel ölte meg Bohunt? — kérdezte, még mindig prűszkölve.

— Az ördögbe! — kiáltott haragosan Wolodyjovskij, — ez a liczkó kissé sokat merészel!

— Ne haragudj, Mihály! — szólt Sagloba. Ugy látszik, hogy jó ember, de hízkelni nem tud, hiszen éppen azért kozák. Másrészt pedig annál nagyobb a dicsőséged, hogy ilyen igénytelen testben olyan nagy lélek lakik. Tudod, hogy én is csak akkor kezdtelek becstülni, amikor a saját szememmel láttalak viaskodni, mert nem tudtam elhinni, hogy egy ilyen...

— Hadd már — mormogta Wolodyjovskij.

— En ugyan nem vagyok az apád, de rámmert haragudhatsz meg — szólt Sagloba — mert mondhatom neked, hogy ugyan csak szeretném, ha ilyen fiam volna és szívesen örökbe is fogadnád és rád is hagyám minden vagyonomat! Hidd el, nincs mit szégyelned a kis testeden, amelyben nagy lélek lakik. A herceg maga sem sokkal nagyobb, mint te és azért Nagy Sándor se volna méltó arra, hogy a saruját megoldja.

— Csak az dühösít, hogy a Skrzetuski leveléből semmiben sem lehetünk okosabbak — szólt kiengesztelőve Wolodyjovskij. Hál' Isten, hogy nem pusztult el a Dyeper partján, de a hercegnőt bizony nem találta meg és ki tudja, meg fogja-e találni?

— Az igaz! De ha az Isten már megszerel, azaz a mi kezünk által Bohuntól és ezer vesztélyen keresztül segítette és ha Chmielnickij kőszívében is jóakaratot oltott, akkor a lehetetlen is megtörténhetik. Ha nem látod ebben a gondviselés kezét, Mihály, úgy a felfogásod lassabb, mint a kardod. De helyes is hogy az ember ne legyen mindenben tökéletes.

— En csak azt látom, — szól Wolodyjovskij a szakállát simogatva — hogy ránk ott semmi szükség sincs és tovább ülhettünk itt, mindaddig, míg egészen elpuhulunk.

— En könnyebben elpusztulok, mint te, mert én öreg vagyok és tudhatod, hogy a retek is megpodvásodik, a szalona pedig megavasodik, ha sokáig áll. Adjunk hát az Istennek, hogy az ügyünk kezd jóra fordulni. Sokat busultam a hercegnő miatt, bizonyára többet, mint te, és nem kevesebbet, mint Skrzetuski, mert a hercegnő az én kis lányom, akit jobban szeretek, mintha csakugyan az enyém volna.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Az osztálysorsjáték tegnapi húzásánál a következő nagyobb nyeremények sorsoltak ki:

15000 koronát nyert: 77033.

10000 koronát nyert: 64444.

5000 koronát nyertek: 37788 73297 83261 93298.

2000 koronát nyertek: 6158 16472 20369 23573 36873 37210 42421 55297 55768 56316 61787 68911 70470 83428 83933 86609 90790 94415 100024 100616 101868 103472.

1000 koronát nyertek: 417 856 9175 14900 16586 16191 17995 20575 23003 25038 26100 26585 29104 29557 30727 33094 35148 40930 49984 52632 53127 55078 56412 60848 61123 65369 69498 69990 70422 70823 73985 74177 74346 74839 78608 79042 80600 81793 82300 87666 88510 91229 91565 92160 94619 97902 102306 102641 105642 108127.

500 koronát nyertek: 2730 3687 8518 9493 12300 15297 20251 20951 23797 24680 25846 27192 30020 33237 33357 37546 38753 38797 40721 40882 42794 42843 44318 45575 46501 48441 52197 52860 54476 53957 57607 58511 58826 60368 63113 63951 67222 69803 73071 75092 75396 76257 77596 79207 80299 91688 84144 84787 85170 88676 88943 92343 98666 99777 100341 101939 103906 104951 106325 107364.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Értéktőzsde.

Budapest, április 6.

Oszták hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.95
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határídők.

Budapest, április 6.

Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.96
Rozs okt.	6.81
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. április 6-án.

Magyar aranyjáradék	121.45
Magyar koronajáradék	92.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	99.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	—
Horvát szlavonföldtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	201.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	157.—
Oszták járadék papirban	100.85
Oszták járadék papirban	100.85
Oszták járadék aranyban	121.50
Oszták korona járadék	101.—
Oszták államsorsjegyek	154.—
Oszták magyar bank részvény	15.98
Magyar hitelbankrészvény	721.—
Oszták hitelintézet részvény	687.—
Párisi vista	95.85
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.06
Németbirodalmi márka	116.94
Londoni vista	239.90
20 márkás arany	23.40

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1903. márcz. hó 31-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmi szerekek.

Tiszta buza 14.40--14.—. Kétszeres buza 12.80--12.20. Rozs 12.—11.60. Arpa 11.40--10.80. Zab 12.40--11.80. Tengeri 11.80--11.20. Borsó 38.—. Lencse 40.—. Bab 22.80. Köleskása 25.—. Burgonya 5.80. 100 kiló lángliszt 25.60. Zsemlyehiszt 25.20. Fehér kenyér liszt 25.—. Barna kenyér liszt 22.—. Széna fuvarral 4.80. Sózott szalonna 164.—. 6 kiló zsup-szalma —.20. 150 dkr. alom-szalma —.12. 1 köbméter bükkfa 6.50. Tölgyfa 6.—. Cserfa 6.70. 1 kiló marhahús —.96. 1 kiló öntött gyertya —.80. 1 kiló lámpaolaj —.78. 1 liter ó-bor 1.—. 1 liter új-bor —.68. Pálinka —.72. Szilvapálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 méterm. kőszó 21.50. 1 mm. nyers faggyu 48.—. 1 mm. olvasztott faggyu 68.—. 1 mm. szappan 48.—. 1 mm. birka gyapju —. 1 mm. magyar gyapju —. 1 hlt. ó-bor 60.—. 1 hlt. új-bor 32.—. 1 mm. mész 1.40. 1 mm. kemény faszó 3.20. 1 mm. puha faszó 3.—. 1 mm. kendermag 22.—. 1 mm. köles 11.20. 1 mm. repce —. 1 mm. dió 52.—. 1 mm. mo-gyó —. 1 mm. aszalt szilva 46.—. 1 kgr. savanyu káposzta 24.—. 1 kgr. szalonna 1.64. 1 kgr. sertés hus 1.24. 1 kgr. juh-hus —. 1 kgr. vereshagyma —.17. 1 kgr. foghagyma —.56. 1 kgr. bors 2.20. 1 kgr. paprika 3.60. 1 kgr. barna kenyér —.20. 1 ltr. kóolaj —.44.

Forgalmi kimutatás 1903. márcz. hó

31-ről. Tiszta buza körülbelül 250 hlt. Kétszeres buza 70 hlt. Rozs 120 hlt. Arpa 180 hlt. Zab 300 hlt. Tengeri 400 hlt. Burgonya 110 hlt.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 74 drb. Fehizott — drb. Sovány — drb. Südő — drb. Malacz — drb. Hizott marha — drb. Jármos ökör — drb. Fejős tehén — drb. Borju — drb. Bivaly — drb. Juh és kecske — drb. Ló 848 drb.

A szerkesztőjét feloldja:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A meddig a készlet tart!**Alkalmi vétel.**

Meg nem felelő árúért a pénzt azonnal portómentesen visszaküldjük, tehát nincs kockázat. Megrendelésnél kérjük az összeg 1/3-ának előleges beküldését, a többi utánvétellel.

Az egész összeg előleges beküldése esetén bérmentve. Ha a rendelési összeg 20 koronát meghalad, uraknak egy gyönyörű nyári selyem mellényszövetet, hölgyeknek 2 és fél méter legfinomabb tafota selymet **ingyen** mellékelünk.

Reklamációkat 10 napig fogadunk el.

1 méter brünni férfi ruhaszövet, tavaszi vagy nyári ruhához, tiszta gyapjú, minden divatos színben 3.—
1 méter való francia kammgarn 4.10

1 méter elsőrendű valódi angol gyapjúszövet 5.80
1 darab finom selyemszövet nyári mellényhez 3.—
1 darab duplafedelű valódi ezüst remontoir horgonyóra, gyönyörű kivitelben és 5 évi írott jótállással 11.—
1 darab duplafedelű valódi tula ezüst horgony remontoir óra, 14 kővel 16.—
1 darab atlas-cachemir paplan, minden színben, finom, fehér vattával töltve, 120 cm. széles, 185 cm. hosszú 3.50
1 darab selyem atlasz paplan, 120 cm. széles, 185 cm. hosszú 7.—
1 tucsat zsebkendő, finom batiszt, színes széllel és mintázattal, ajour szegélylyel 2.40
1 tucsat legfinomabb vászon zsebkendő, 3 sor ajour szegélylyel 3.60
1 vég, 32 méter legfinomabb R. Schroll-chiffon, fehérneműnek alkalmas 24.—
1 vég, 14 mtr legfinomabb irlandi vászon 18.—

SANOW LEO exporteur,

BUDAPEST, IV., Zöldfa-utca 12.

SZOBEL ADOLF

női ruha és confection készítési műterem

Nagyváradon, Fő-utca. (Bartsch-ház).

Ajánlja szakmájába vágó mindenféle ruhák divatos elkészítését, ugymint: utcai és esti toilettek, angol és francia szabású ruhákat, kosztümöket. Sport-ruhák mindenemű fazonban,

Vidéki megrendelőktől ruhaderék beküldése kivántatik mérték helyett. 148

Hirdetmény.

A Nagyváradi takarékpénztár, Bihar-megyei kereskedelmi-, ipar- és terményhitelbank, Bihar-megyei takarékpénztár és Gazdasági és Iparbank bejegyzett nagyváradi cégek ezennel közzhírré teszik, hogy f. é. február hó 15. napjától kezdődőleg a betéti kamatlábat a következőleg állapították meg:

Az intézetek fizetnek:

1. Egy zárlattól a másik zárlatig heverő tőkék után 4 % -ot. 2. A zárlatközi időben legalább 4 hóig heverő tőkék után 3 1/2 % -ot. 3. a zárlatközi időben nem teljes 4 hóig heverő tőkék után 3 % -ot. 4. Olyan tőkék után, melyek az intézetnél legalább 4 hóig hevernek, de betéti idejük a zárlat által megszakított olyképpen, hogy a zárlat időpontjáig még 4 hó el nem telt:

a zárlat előtti időre 3 % -ot
a zárlat utáni időre 3 1/2 % -ot

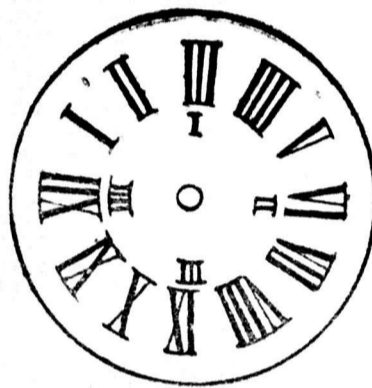
A zárlat minden év június hó 30-án és december hó 31-én eszközöltetik és a kamatok a fenti kamatláb szerint tőkésítetnek.

A 10 % os jövedelmi adót a betevő megterhelése nélkül az intézetek fizetik.

Az intézeteknél elhelyezett régi betétekre nézve a most megállapított kamatláb f. é. április hó 1-ső napjától kezdődőleg lép érvénybe.

Nagyvárad 1903 február hó 14-én.

Nagyváradi takarékpénztár r. t.
Biharm. keresk. ipar és terményhitelbank r. t.
Bihar-megyei takarékpénztár r. t.
Gazdasági és Iparbank r. t.

Számos kitüntetés!

Számos kitüntetés!

DADAY JÓZSEF utóda

Mezey Dezső

műlakatos és toronyórás

Nagyvárad, Szent János-utca 320. sz.

Vao szerencsém a m. t. közönség b. figyelmét felhívni a mai kor igényeinek teljesen megfelelő és a legmodernebbül berendezett

műlakatos és toronyóra műhelyhelyiségemre,

hol több kiállításon kitüntetett szerkezetű TORONYÓRAIM vörös fémből készült főkeretekkel s a felhuzást könnyítő, a legcélszerűbb módon alkalmazható külön mozgó orsókkal s a súlyemelő cinkezett vassodronyköteleket tartó vashengerekkel és ingaszabályozó csavarokkal vannak ellátva.

KÉSZ TORONYÓRAIMNAK jótállás felelősség melletti felállítását is elvállalom, melyek pontos járásáért szavatolok.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

MEZEY DEZSŐ,

műlakatos és toronyórás.

316

Egy fillérbe

sem kerül meggyőződni, hogy melyek a tavaszi és nyári idény legválogatottabb ujdonságai, ha a n. é. hölgyközönség egy pillanatra betekint

EISLER BERTALAN

női divat, rövidáru és kézimunka kereskedésébe

Nagyvárad, Olaszi, Fő-utca.

Dus választékban most érkeztek meg: Excentrik gyermekruhák, kötények, batiszt és selyem fejkötők. Ruha diszek, szalagok, csipkék és himzések. Kézimunkák, himző, kötőselymek és pamutok. Arc- és menyasszonyi fátyolok. Mindennemű piperecikkek. Női- és gyermek zsebkendők, gallérok, kézelők.

Zacharias keztyűk és minden létező rövidáru cikkek.

Női NAPERNYŐK mélyen leszállított árban.

Egy fillérbe sem kerül bizonyosságot szerezni, hogy üzletem a legolcsóbb beszerzési forrás!

204